

juridisk Domstol. Men skulde det endelig ske, vil jeg dertil sige, saa var Ulykken dog vel ikke saa stor. Der maa nemlig det til, at i alt Fald fem af de tolv Nævninger maatte stemme for Frifindelse, for at han skal slippe. Men det vilde jeg hellere have end det, som nu kan ske, thi nu kan det ske, at en Mand dømmes skyldig ved Højesteret, selv om 5 votere for hans Uskyld og 5 for hans Skyld. Jeg tror, at ogsaa efter den nye Retsplejeordning ville Fængslerne desværre blive ved at være lige saa fulde, som de nu ere, men skulde der blive noget bedre Plads i dem, vil der falde en svær Sten fra mit Hjerte.

Jeg kan i faa Ord referere mit Indtryk af Retsreformen derhen, at det, der skabes ved den, er det, at Livet føres ind i selve Retsplejeordningen, at Dommerne dømmes efter det umiddelbare, efter det, de se, og det, der bringes for dem, og at alt gøres saa objektivt som muligt. Og jeg tror at turde sige, at det, der vil skabes ved den nye Retsplejeordning, vil være det, at Folket vil faa Tillid til Retsplejen, og det er en nødvendig Betingelse for, at Retsplejen overhovedet kan have sin Berettigelse. Har Folket ingen Tillid til Domstolene og til den Maade, hvorpaa Lovene udøves, har hele Retsplejeordningen ingen Berettigelse.

Men saa blev der fra det ærede Medlems Side sagt, at Gennemførelsen af Lovene af 26. Marts 1909 vilde koste Staten „Millioner“ om Aaret. Dette er ikke rigtigt. Jeg er i den Situation, at jeg heldigvis ikke selv behøver at kalkulere, hvad Retsplejereformens Gennemførelse vil koste, for der er noget usikkert paa dette Omraade. Man kan ikke sige med Sikkerhed, hvor meget det egentlig vil blive. Men jeg vil holde mig til min Forgængers Tal. Min Forgænger har tilstillet Landstinget en Skrivelse, hvori han kalkulatorisk — under ethvert Forbehold — har opgivet alle Udgifterne, og det er rigtigt, at Totalsummen da lød paa godt 2 Mill. Kr. Men af de 2 Millioner ere de 1,300,000 Udgifter, som allerede afholdes og det ganske uanset, om vi have den nye eller den nu bestaaende Retsordning. Kun de ca. 700,000 Kr. ville være forøgede Udgifter efter den nye Lovs Gennemførelse. Forholdet er nemlig det, at foruden disse Udgifter er endvidere i den Skrivelse medtaget nogle af de Udgifter, som nu afholdes til Politiet udenfor København, og Delinkventomkostningerne, Udgifter, som bestrides og ere blevne det i umindelige Tider af Kommunerne. Nu kan det gerne

være, at det vilde være naturligt, at disse Udgifter blevne tagne fra Kommunerne og førte over paa Staten, men det er et Spørgsmaal, der slet ikke vedrører Justitsministeriet. Det er i Virkeligheden et rent finanspolitisk Spørgsmaal, et Spørgsmaal, der kommer igen der som saa mange andre Steder, om visse offentlige Byrder, der nu bæres af Kommunerne, rettelig burde lægges over paa Staten. Gør man det, maa Staten selvfølgelig ogsaa have andre Indtægtskilder, men det er et Spørgsmaal, som er ganske uafhængigt af, om man skal gennemføre Retsreformen eller ej. De Udgifter, den vil medføre, ere alt saa af min Forgænger, og jeg har ingen Grund til at antage, at han skulde have kalkuleret for lavt, kalkulerede til godt 700,000 Kr. Men jeg tør, som sagt, slet ikke være Spaamand paa det Omraade. Dernæst har min Forgænger opgivet Landstinget, at een Gang for alle ville Udgifterne til Retsbygninger blive 5,400,000 Kr. Der var, da jeg tiltraadte mit Embede, tilvejebragt nogle Planer, som jeg lagde til Side efter at have set paa dem en Formiddag, da jeg fandt det ganske ørkesløst at beskæftige mig dermed. Derefter har jeg beskæftiget mig med nogle nye, men jeg skal selvfølgelig ikke udtale mig om disse, da de kun ere paa Overvejelsernes Stadium; jeg er lige begyndt paa Undersøgelsen deraf med sagkyndig Hjælp, men det Beløb, jeg forventer at komme til, taaler slet ingen Sammenligning med de 5,400,000 Kr. Det er et ganske anderledes lavt Tal.

Naar jeg saa vilde tænke mig — det har jeg ogsaa gjort —, om jeg ikke kunde faa nogle Indtægter, naar jeg skal have disse Udgifter af Statskassen, saa er naturligvis Justitsministeriet ikke et af de indtægtgivende Ministerier, men min Tanke blev netop ledet hen paa det samme, som jeg tror, det ærede Medlem for Præstø Amts 2den Valgkreds (Stauning) fremhævede, nemlig om man ikke af Politikassernes Formue kunde inddrage et Beløb af ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Den Tanke tiltaler mig ganske umiddelbart, idet jeg tror, at meget væsentligt af det Beløb, jeg skulde udrede til nye Retsbygninger, vilde indvindes derved. Imidlertid var det ogsaa muligt, at man kunde faa noget af Politikassernes aarlige Indtægter til Hjælp til de forøgede Udgifter. Endelig er der ogsaa Retsafgifterne, som heller ikke maa glemmes. Jeg vil naturligvis aldrig gaa med til at vælge Procedurer, Processer til Skatteobjekt, der kunde skaffe særlige Indtægter til Stats-